

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Dobra praktyka

Debata filozoficzna

Część modułu/ R

Kontakt : IFredon
Ecole Jean Calvet Cahors FR

1/ Kontekst

Szkoła im. Jean Calveta w Cahors

W debatach biorą udział wszyscy uczniowie szkoły.

2/ Cele

Utrzymanie stałej uwagi podczas debaty i słuchanie innych ludzi.

Okazywanie zgody lub braku porozumienia z innymi ludźmi.

Ustalanie swojej pozycji komunikacji z drugim człowiekiem i formułowanie jasnych stwierdzeń (dykcja, konstruowanie zdań, leksykon).

3/ Realizacja dobrej praktyki

- Członkowie zespołu

W naszej szkole postępujemy w kontekście debat w sposób następujący:

Mamy 7 klas, począwszy od klasy CP (pierwsza klasa) do CM2 (piąta klasa) + klasa ULIS (Unité Localisée pour l'Inclusion Scolaire, dedykowana uczniom ze SPE) oraz klasa CLINT (uczniowie z Instytucji Medyczno-Edukacyjnej).

Łącznie jest zatem 9 nauczycieli; zmieniamy skład klas i mieszamy uczniów. Na przykład grupa może składać się z 3 osób z CP (pierwsza klasa), 3 osób z CE1 (druga klasa), 4 osób z CE2 (trzecia klasa), 2 osób z CM1 (czwarta klasa), 3 osób z CM2 (piąta klasa), 2 osób z ULIS i 1 osoby z CLINT.

- Rola osób dorosłych (a w szczególności nauczycieli) podczas warsztatów filozoficznych

Rola nauczyciela ogranicza się do sprawiania, by uczniowie pracowali, a nie do wyręczania ich w pracy. Debata nie może rozstrzygać się między nauczycielami a niektórymi uczniami: chodzi przede wszystkim o to, by uczniowie debatowali między sobą. Nauczyciel jest sędzią lub animatorem: to nowa, kluczowa i delikatna rola. Jego/jej odpowiedzialność spoczywa zarówno na wyznaczeniu formy (określeniu zasad i zapewnieniu ich stosowania), jak i zarządzaniu treścią (podkreślenie i ustrukturyzowanie treści).

- Przykłady podejmowanych tematów

Tematy omawiane regularnie (czyli np. co roku):

- różnice (niepełnosprawność, kolor skóry, ...)
- szacunek dla innych

Te tematy wydają się być nie do uniknięcia z następujących powodów:

Pozwalają one na werbalizację pytań, które uczniowie zadają sobie na temat zaskakujących zachowań innych osób na placu zabaw. Przykład: uczeń może być zaskoczony faktem, że jeden z jego rówieśników może go uderzyć w trakcie rozmowy z nim; ustrukturyzowana w debacie wymiana zdań między uczniami pozwala im uświadomić sobie, że problem niezgody opinii jest powszechny i powtarzalny, a rozmowa pozwoli na wzajemne informowanie się o możliwych rozwiązaniach; wszystko to ostatecznie może pomóc rozładować potencjalnie groźne i pełne napięcia sytuacje na co dzień.

Opinie uczniów z klas ULIS i CLINT są w debatach wysłuchiwane i mają tę samą wagę, co opinie innych uczniów.

Niezbędny sprzęt i wyposażenie

Klasa oraz "pałeczka mówcy" – jej przekazywanie zapewni dobrą kontrolę nad wyrażaniem opinii i zapewni otoczenie sprzyjające ich wysłuchaniu.

- Nie ma konkretnego materiału, ale wsparcie początkowe dla dyskusji może dać album, plakat, film...

Przebieg debaty

Staramy się zorganizować debatę raz na miesiąc lub jakiś okres czasu, ale nie ma precyzyjnej zasady; jeśli sytuacja tego wymaga (np. doszło do agresywnych ataków lub przemocy w szkole), organizujemy debatę bez zwłoki.

Podobnie jak w innych sytuacjach, asystenci AVS podążają za uczniem, którym się opiekują. Mogą oni interweniować, aby pomóc takiemu uczniowi zabrać głos.

Nauczyciel prowadzący klasę CLINT wspiera grupę uczniów, których uważa za potrzebujących dodatkowej asysty. Wszyscy uczniowie z klas ULIS są na ogół włączani w debaty; zwracamy uwagę na skład grup (dyrektor szkoły prosi o opinię nauczyciela prowadzącego klasę ULIS podczas ich tworzenia). W miarę możliwości możemy również zwrócić się do personelu szkolnego, który pomaga niekiedy, by debata przebiegała sprawnie, by aktywnie słuchano i by każdy uczeń miał szansę na wypowiedź.

4/ Ewaluacja dobrej praktyki

Atmosfera na placu zabaw i w klasie jest w wyniku debat spokojniejsza. Uczniowie mówią więcej do siebie nawzajem, lepiej komunikują się także z dorosłymi.

Nauczyciele uważają ideę grupy mieszanej podczas debat za interesującą, co pozwala im odkrywać lub śledzić postępy uczniów.

Atmosfera panująca w szkole jest dobrym wskaźnikiem efektów tych debat. Wszyscy uczniowie znają nauczycieli i odwrotnie, co pozwala na łatwą wymianę informacji np. na placu zabaw.

5/ Ograniczenia

Trudno jest zaangażować niektórych uczniów z klas ULIS lub CLINT, których problemy zajęcia nie pozwalają im na pełny dostęp do tego typu aktywności (np. uczeń autystyczny, uczniowie z zaburzeniami językowymi...).

6/ Perspektywy

Interesujące byłoby zapewnienie uczestnictwa w debatach także nauczycieli i dorosłych, którzy pracują z uczniami także poza ramami programu szkolnego.